

בן-הבונקאי
יוסי קרמר, בן 18 וחצי, מתל"אביב, הוא סגן מפקד הצוות.

אחד הג'יזרים
קרב משפחה רחוק של משפחת הבנאי, השחקנים, הוא אחד הסבלים בצוות.

אלוף הארץ
יעקב בנאי, ער, הוא עמרם אמסלם בן 18 וחצי, מאשקלון, התגייס בגיל 17.

הסירן
מרדכי שמלצר, יליד הארץ מ"יפו, הוא החדש ביותר בצוות התותח. משרת רק חצי שנה.

הנהג
ישראל כהן, 21, מג'יבנה, הוא נהג הסנק של התותח. בשעת ירי הוא עוזר לחבריו בטינת פגזים.

אספקה שוטפת

של פגזים, היא העבודה המפרכת ביותר עבור התותחנים. כל אחד מהם 43 ק"ג.

המוזה מדברת

כששותקים התותחנים מדברות המוות — במיקרה זה המוות הוא מישחק ששיבש. אחרים מנצלים את הזמן לקריאה ולימודים.

יותר גרוע מכדורים

למרות האלימות והסיכון שבחיים במעוז מול המצרים, אין חייל במעוז שיהיה רוצה להתחלף עם תותחן הנמצא קילורט מטרם בעורף, מאחורי גבו. לתותחן אין, מטעמים אובייקטיביים שמכתיבה המלחמה, אותם התנאים שיש לחייל במעוז.

אין לו מיטה לישון עליה, ובמשך שבועות חול המדינה הוא יצוץ היחיד. אין לו חדר אוכל לאכול בו, ואת ארוחתו הטריות הוא מקבל בעמידה, במיטב מאולתר בחולות. אין לו צל להסתתר מלהט השמש. כל יום הוא משחק את מישחק "שעון ה"שמש" — רץ מסביב לצל של הסנק, הצל היחיד שאפשר למצוא ברדיוס של עשרות קילומטרים. אין לו מיקלחת או תיגלחת. אין לו בונקר. אין לו הרגשה של בית והתקשרות למקום. כל הזמן הוא נמצא בדילוגים. יש אמנם בסיס לסוללה, ששם אפשר למצוא כבר בונקרים ומיטב עם סככה. אבל הסוללה מגיעה לשם אחת לכמה שבועות, או שמקפצים כמה חברים בשבת להתקלח.

"אנחנו כמו בדואים", אמר רב"ט לוטה וייסמן, 20, מירושלים, "רק שהבדואים ישנים בלי נעלים, ואנחנו כל הזמן עם."

לתותחן אין גם הסיפוק שבהתמודדות עם האויב. הוא אינו רואה אותו. הוא אינו שומע את פגיעותיו. הסיפוק היחיד שישנו הוא לשמוע את פגזי המצרים מתפוצצים.

בעמדה האחרונה שנטשו אותה. בה לא נשארו אלא אריות הפגזים. "בגלל הילונים האלה נאצר כנר השמיד לנו כפה שלו 800 סוללות תותחים", צוחק יהודה מדמון בן 20 ממשוב יסע, בעצמו יליד קאהיר, שעלה עם הוריו לארץ לפני עשר שנים, אחרי מיבצע קדש. כל פעם שה"מצרים יורים, מקניטים אותו חבריו: "החברה שלך יורים עלינו". אבל מדמון מקבל את הקינטור כרוח טובה.

שיחה סטריאופונית בטופון

תותח המתנייע 155 מ"מ מורכב על גבי שילדת סנק. זו הסיבה שהתותחנים מתייחסים אל הכלי שהם מפעילים לא כאל תותח. "הסנק שלי", הם אומרים. כש"רוחם טובה עליהם הם מכנים את התותח בשם "עגלה מתנייעת".

אבל הקשר בין אנשי הצוות לבין התותח שלהם אינו דומה לקשר בו קשורים חיילי השריון לטנקים שלהם. כשנופלים פגזים בשטח, אומר רב"ט לוטה וייסמן, "כל אחד מחבק את הפלדה של התותח. זו האהבה היחידה והאחרונה בשטח. אבל ההרגשה אינה כמו של טאנקיסט בטנק שלו. השריונאי רואה מה הכלי שלו עושה והוא יודע שה"סנק שלו מגן עליו. כאן ההרגשה היא של חוסר-אונים בשעה שמורידים עליך אש".

יש סיבות נוספות לחוסר היחס האישי אל התותח. אנשי הצוותים מתחלפים לעיתים אבל זה לא מונע מהתותחנים להקדיש שעות רבות כל יום, אם יש ירי או אין, לטיפול מסור בתותח שלהם.

מה שמטריד את התותחנים אינו תנאי החיים הקשים בהם הם לוחמים, גם לא הסיכון הרב. "השיגרה", אומר רב"ט וייסמן, "זו הבעייה העיקרית שלנו. כאן אין שום דבר חדש. אתה יורה ומדלג. יורה ומדלג. פורק פגזים ומנקה את הנשק. ככה זה כל יום". לוטה וייסמן הוא בן 20, תושב ירושלים שעלה לפני שבע שנים מרומניה. הוא למד בבית-הספר התיכון שליד האוניברסיטה, סיים את לימודיו בחוות הנוער-הצינני בירושלים ולפני שהתגייס למד שנה בבני-יורק. הוא חזר משם כדי להתגייס. מעולם לא חלם כי ישרת בחיל-התותחנים דווקא.

"כשהתגייסתי", הוא מספר, "ידעתי בהשכלה כללית שיש תותחים. אבל אף אחד בי קלט לא רצה ללכת אל זה. עכשיו זאת לא בושלה להיות בתותחנים. אין לנו מה להתבייש לא מפני השריון ולא מפני הצנחנים".

בשעת הירי אין צורך לתת פקודות לאנשי הצוות. כל אחד יודע את תפקידו ב"דייקנות. אבל מפקד הצוות וייסמן מפ"סיק לצעוק. "הוא לוקח הכל ללב", מבינים אותו אנשי הצוות שלו, כשהוא מפליט לפעמים קללה ברומנית. "אני לא מרוגז, רק קצת עצבני", מסביר להם וייסמן.

בהפוגה בין ההפגזות מגיעה משאית ללב המידיבר. כמה חיילים יורדים ממנה. אלה חיילים וזרשים, שנשלחו כתגבורת לסוללה. חיילים ותיקים נשארים חיילים ותיקים אפילו בלב המלחמה. כל חייל חדש חייב לעבור את שורת המתיחות המיועדת לו. שולחים אותו לשמן את כבל הטלפון. "כדי שהשרות יישמעו סטריאופונית", או פוקדים עליו למלא מים ברדאטור של הסנק. אחר-כך צוחקים במשך דקות ארוכות כשרואים את החייל מתאמץ לגלות את הרדאטור שאינו

המטבח
גריקן מים, סירים וקופ"ס קרטון — זה הוא המטבח הנייד של התותחנים בים החולות.